

Mijn jeugd is een gevoel, méér dan een plek waar ik naar hartelust terug kan keren. Zeker, de plaats van handeling is er nog, de straat, het park en zelfs mijn geboortehuis.

Maar er is daar niemand meer die mij herkent. Wat weg is en voorgoed verdween zijn de geuren, de geluiden en het gesluierd morgenlicht.

Ik ben stellig van plan me niet van mijn vaste voornemen af te laten brengen. Als ik de wandeling door mijn jeugd wil herhalen moet ik het goed doen en ook het huis zien.

In gedachten heb ik de gang door het huis al talloze malen gemaakt. Eerst de portiek (wij zeiden *het* portiek) met bovenaan de trap de vier huisdeuren. Links die van Van Nisius; man – een lange, brood-

magere banketbakker –, vrouw, twee oudere dochters. Daarnaast de deur van Van Enbergen; man, vrouw, zoon en dochter, een bokser en de bij het gezin inwonende opa die de opvoeding van de kinderen voor zijn rekening nam en vier maal daags de hond uitliet. Dan onze deur. En tenslotte rechts in de hoek de deur van Walle, een kinderloos echtpaar bij wie we als kinderen altijd welkom waren. Meneer en mevrouw Walle moeten zich over mijn beide broers – Jan,

tien jaar ouder dan ik, en Fred, vijftien-half jaar ouder – hebben ontfermd de dag dat ik ter wereld kwam.

De twee deuren in de hoek geven toegang tot de tussenwoningen van het drie woonlagen tellende huizenblok. De twee middelste deuren zijn van de bovenwoningen, die groter zijn omdat ze over een extra zolderverdieping beschikken en dus met maar liefst twee inpandige trappen zijn uitgerust.

Achter onze deur weet ik de eerste van die twee trappen, die al na een tree of vier een scherpe bocht naar rechts maakt. In de merkwaardige ruimte die daardoor naast en half onder de trap ontstaat, zijn met zekere precisie drie fietsen te plaatsen. Links de trapleuning met erlangs het door schroefogen geleide touw waarmee de deur van bovenaf kan worden opengetrokken.

De trap komt uit op de gang, die van de voor- naar de achterkant van het huis loopt. Direct links van het trapgat is de zijkamer met openslaande deuren naar het balkon aan de achterzijde, dat de breedte van het hele huis omspannt.

Ernaast de smalle keuken met het in onze tijd aangebrachte doorgeefluik, dat het gesjouw met vaatwerk en etenswaren naar de eetkamer overbodig maakte. Halverwege de gang bevindt zich in een